

2024-2026

Ishøj Kommune: Statusnotat og handleplan

Vestforbrænding

Forord

I 2024 blev de sidste udrulninger gennemført således, at alle borgere i Ishøj Kommune nu har en affaldsløsning med de ti lovpligtige affaldsordninger. En ny ordning for indsamling tekstilaffald blev udrullet i maj 2024 og Vejleåparkens nye nedgravede beholdere til sortering af affald blev indviet i november 2024. Det betyder forhåbentligt, at genanvendelsesprocenten vil øges og bidrage til at nå den nationale målsætning i "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" (Klimaplanen).

Klimaplanen, som et flertal i Folketinget indgik i juni 2020, har medført store ændringer i affaldssektoren. Det gælder fx selskabsgørelse, udbud af forbrændingseget affald, øget producentansvar, benchmarking og meget mere. Visionen er en klimaneutral affaldssektor i 2030.

I slutningen af 2024 blev udbud af det forbrændingsegnet affald en realitet. Den kommunale anvisningspligt blev erstattet af et krav om udbud, og Ishøj Kommune deltog i det fælles udbud faciliteret og gennemført af Vestforbrænding for Vestforbrændings ejerkommuner.

Det udvidede producentansvar på emballageaffald er ligeledes blevet implementeret med virkning fra efteråret 2025.

Danmarks indsats på affaldsområdet skal realisere de overordnede målsætninger fra EU om 55% reel genanvendelse af husholdningsaffaldet i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035. Indsatserne på affaldsområdet skal desuden bidrage til Danmarks målsætning om 70 % reduktion af udledning af CO₂ i 2030 (i forhold til 1990) på vej mod klimaneutralitet, jf. Klimaloven.

Overordnet har sortering af affald til genanvendelse været stigende i Ishøj Kommune over de senere år, men andelen af affald, der sorteres, ligger fortsat lavt ift. sammenlignelige kommuner. Der er således behov for et fortsat øget fokus på at styrke genanvendelsen i kommunen for at bidrage til opfyldelsen af de fastsatte nationale mål. Indsatser for mere og bedre affaldssortering i 2025 og 2026 er vedtaget af Ishøj Byråd i tillæg til affaldsplan 2019-2030.

God læselyst.

Forvaltningsservice for Ishøj Kommune

Genbrug & Genanvendelse

Vestforbrænding

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Affaldsdata 2024	3
2.1	Reel genanvendelse	4
2.2	Genanvendelse (beregnet efter tidligere metode)	6
2.3	Sortering ved husstanden	8
3.	Sortering i fælles bebyggelser/formidlings- og nudgingaktiviteter	9
4.	Storskrald	10
5.	Vejleåparken	11
6.	Formidling til børn og unge.....	12
7.	Genbrug	13
8.	Tekstilaffald.....	13
9.	Vestforbrændings SOS-projekt	14
10.	Ny affaldsplan	15
11.	Aktiviteter i året der er gået	16
12.	Handleplan 2025-2026.....	21
13.	Konkurrenceudsættelse af forbrændingseget affald	25
14.	Udvidet producentansvar for emballageaffald	25
15.	Kommende krav og forandringer på affaldsområdet	26

1. Indledning

Vestforbrænding udarbejder hvert år en status over den indsats, der er udført på affaldsområdet i løbet af det forgangne år.

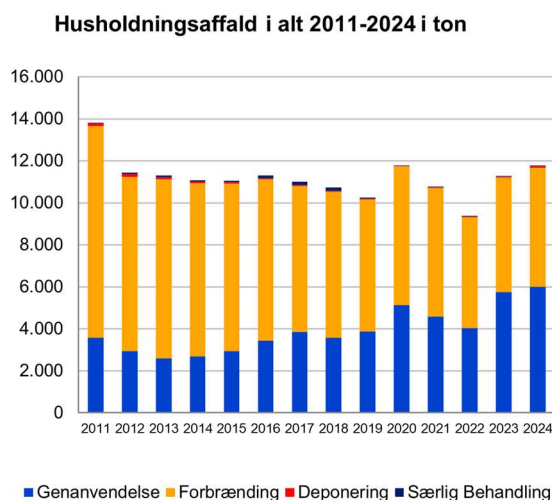
Ligeledes udarbejdes en oversigt over aktiviteter i det kommende år.

Statusnotatet indeholder ikke en økonomisk gennemgang af renovationsområdet. Økonomien for renovationsområdet afrapporteres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafslutning.

2. Affaldsdata 2024

Den samlede affaldsmængde i Vestforbrændings ejerkommuner var i perioden 2012-2019 stort set konstant, mens perioden fra 2020-2023 var usædvanlig. Coronanedlukningerne i 2020 og 2021 medførte hjemmearbejde og oprydning i pulterkamre, høj byggeaktivitet og mange bolighandler, hvilket gav ekstra meget affald.

De samlede affaldsmængder for Vestforbrændings ejerkommuner steg i 2024 i forhold til 2023 med 4,3 %. For Ishøj Kommune specifikt er affaldsmængden steget i fra 11.362 tons i 2023 til 11.866 tons i 2024, hvilket svarer til en stigning på 4,2%. Stigningen i affaldsmængden for Ishøj Kommune svarer dermed til den generelle udvikling. Årsagen til stigningen formodes at skyldes de samfundsmæssige konjunkturer. Nedenstående figur viser udviklingen af den totale affaldsmængde i Ishøj Kommune i perioden 2011-2024..

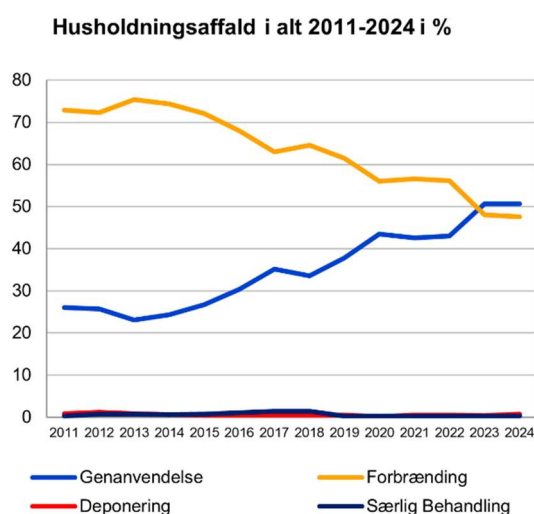
Figur 1. Udvikling i Ishøj Kommunes samlede affaldsmængde fra husholdninger i 2011-2024 i ton.

Den samlede affaldsmængden i 2024 i Ishøj Kommune svarer til 1.210 kg affald pr. husstand, hvilket er lavere end gennemsnittet på 1.570 kg affald pr. husstand for Vestforbrændings ejerkommuner.

Den lave affaldsmængde skyldes primært, at mængden af haveaffald er lav og at affaldsbidraget fra Brøndby Genbrugsstation er lav. Kommuner med flere genbrugsstationer eller en genbrugsstation med

central placering har de højest affaldsmængder, fx Egedal, Frederikssund, Gentofte og Glostrup kommuner. Dette er et udtryk for, at nogle genbrugsstationer benyttes af private borgere og virksomheder fra andre kommuner.

Nedenstående figur viser udviklingen af den procentvise andel af affaldets behandling. Mængden af affald til forbrænding er faldet jævnt i perioden, mens affald til genanvendelse tilsvarende stiger jævnt i perioden. For Ishøj Kommune blev 48 % af affaldet sendt til forbrænding og 51 % genanvendt i 2024. I gennemsnit for Vestforbrændings ejerkommuner blev 32 % til forbrænding og 66 % til genanvendelse i 2024. Dermed er andelen af affald til genanvendelse lavere end gennemsnittet og andelen til forbrænding er højere end gennemsnittet.

Figur 2. Udvikling i Ishøj Kommunes affaldsmængde fra husholdninger % fordelt på behandlingsform i 2011-2024.

Det skal bemærkes, at affaldsdata fra kommunerne i Indsamling på Tværs (IPT) Albertslund, Ballerup, Ishøj og Vallensbæk kommuner er forbundet med usikkerheder. Det skyldes, at det indsamlede affald indvejes som en fælles mængde, hvorefter det fordeles efter en nøgle. Dette har været praksis til og med 2024, for at gøre det muligt for Ressourceindsamling at indsamle affald på tværs af kommunerne. Denne praksis ophørte for langt det meste affald pr. 1. januar 2025, hvorefter affaldsdata bliver mere retvisende.

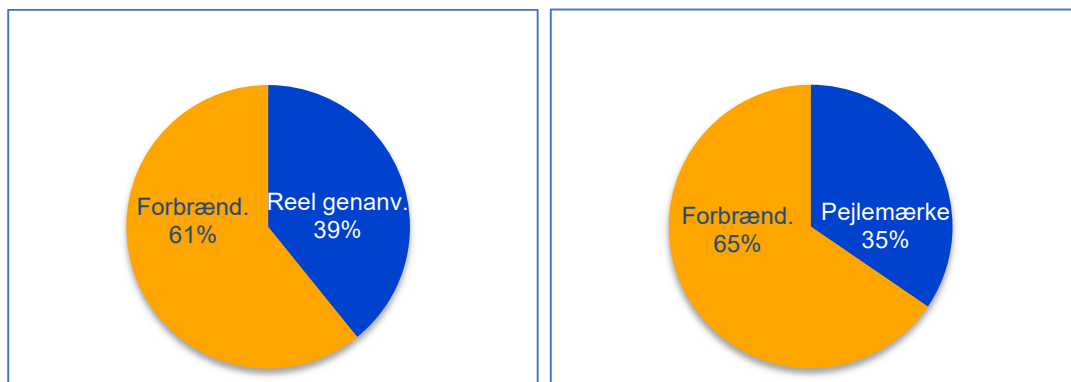
2.1 Reel genanvendelse

Den reelle genanvendelse er defineret af Miljøstyrelsen ud fra en række affaldsfraktioner minus tabsrater. Den reelle genanvendelse svarer dermed ikke til genanvendelsen af de totale affaldsmængder, som er omtalt i ovenstående afsnit.

Den reelle genanvendelse i Ishøj Kommune er opgjort til 39,2 % reel genanvendelse i 2024, mod 39,3 % i 2023. Gennemsnittet for Vestforbrændings ejerkommuner er 52,6 % reel genanvendelse i 2024, mod 51,8 % i 2023. Det nationalt fastlagte mål er 55% reel genanvendelse i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035. Målene er fastlagt som nationale mål og således ikke et mål for den enkelte kommune.

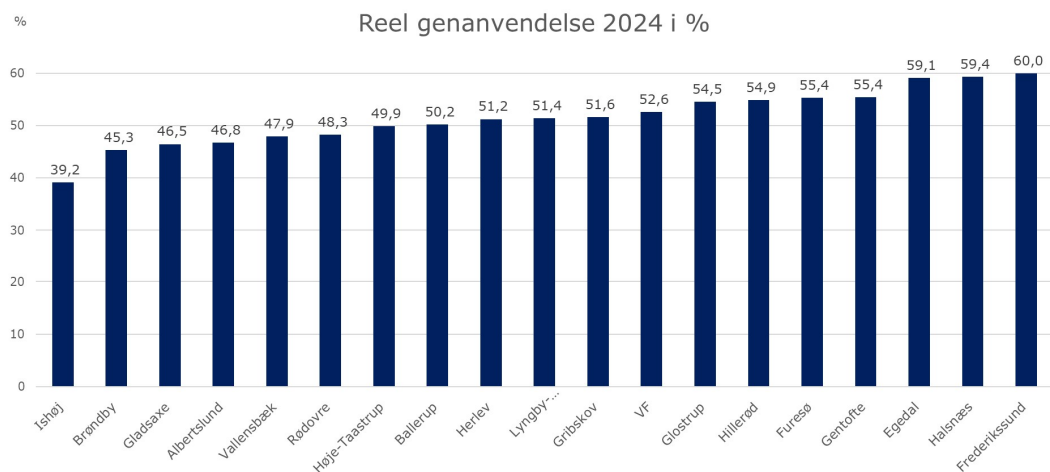
Miljøstyrelsen har desuden defineret et såkaldt pejlemærke for reel genanvendelse **uden** haveaffald. Pejlemærket skal gøre det lettere at sammenligne landkommuner og bykommuner, og målet her er 50% reel genanvendelse i 2025.

Pejlemærket uden haveaffald i Ishøj Kommune er opgjort til 34,5 % mod 34,8 % i 2023. For Vestforbrændings ejerkommuner er pejlemærket uden haveaffald opgjort til 45,1 % i 2024, mod 44,3 % i 2023.

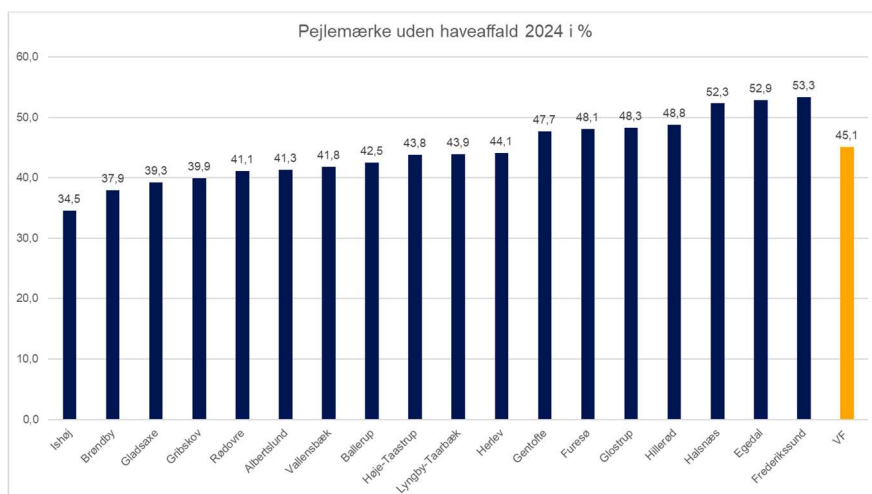

Figur 3. Ishøj Kommunes reelle genanvendelse og pejlemærke for 2024 i %.

Som det fremgår af Figur 4 nedenfor, er Ishøj Kommune således fortsat den kommune blandt Vestforbrændings ejerkommuner, som har den laveste reelle genanvendelsesprocent.

Figur 4. Ejerkommunernes reelle genanvendelse i 2024 i %.

Figur 5. Ejerkommunernes reelle genanvendelse uden haveaffald (pejlemærke) i 2024 i %.

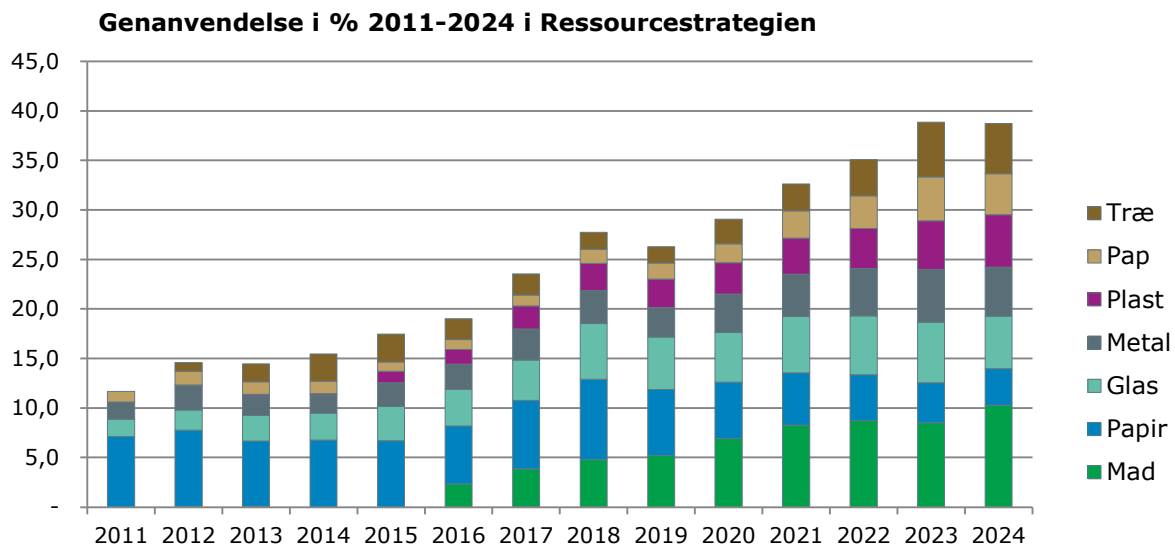
Generelt viser data, at kommuner med en høj andel af haveboliger med egne beholdere tæt ved boligen og god plads til sortering – både inde og ude – har en højere genanvendelsesprocent end kommuner med mange fællesbebyggelser med fælles opsamling og begrænset plads til sortering.

Kommuner med mange haveboliger har desuden mere haveaffald og træ. Dette giver en højere reel genanvendelse, da haveaffald og træ er tunge affaldsfraktioner og derfor udgør et væsentligt bidrag til den samlede genanvendelse.

Det er håbet, at affaldssortering i nedgravede beholdere, som blev indført i Vejleåparken i november 2024, vil få den reelle genanvendelse til at stige fremover. Der er dog behov for en øget indsats for at skabe den nødvendige adfærdssændring generelt i kommunen for at øge genanvendelsesprocenten yderligere.

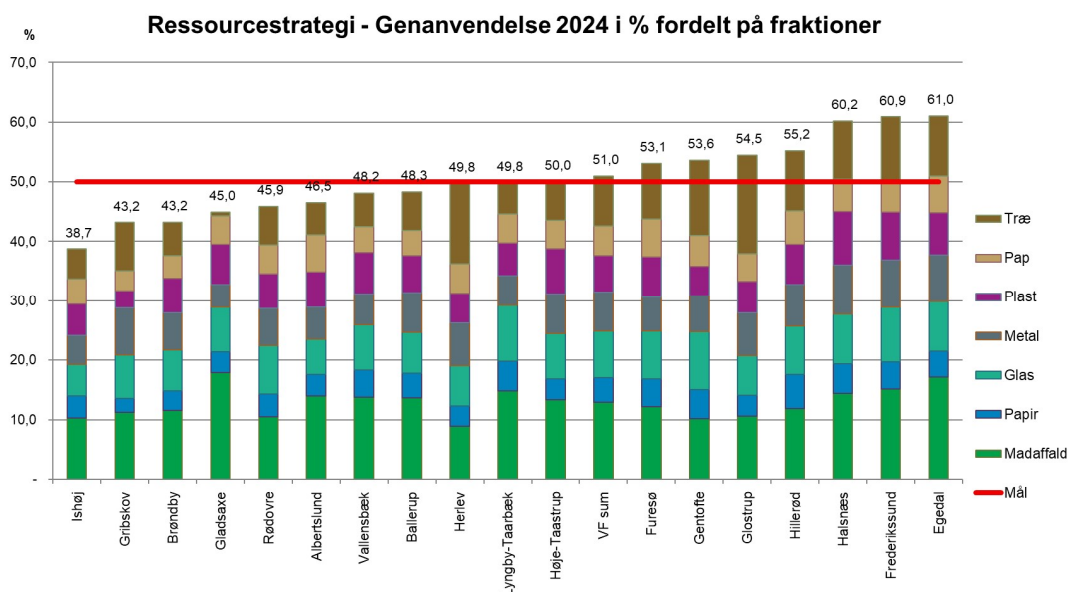
2.2 Genanvendelse (beregnet efter tidligere metode)

For at kunne sammenligne med tidligere år er genanvendelsen også opgjort efter den tidligere anvendte metode. Metoden blev fastlagt af Miljøstyrelsen til Ressourcestrategiens målsætning om 50 % genanvendelse i 2022. Ishøj Kommunes genanvendelse (fra Ressourcestrategien) er for 2024 opgjort til 38,7 %, svarende til et fald 0,2 % i forhold til 2023.

Figur 6. Udvikling i Ishøj Kommunes genanvendelsesprocent 2011-2024 fordelt på fraktioner opgjort ud fra metoden i Miljøstyrelsens Ressourcestrategi fra 2013.

Nedenfor er Vestforbrændings ejerkommuners genanvendelse i 2024 opgjort efter tidligere metode (fra Ressourcestrategien).

Figur 7. Ejerkommunernes genanvendelsesprocent i 2024 fordelt på fraktioner opgjort ud fra metoden i Miljøstyrelsens Ressourcestrategi.

2.3 Sortering ved husstanden

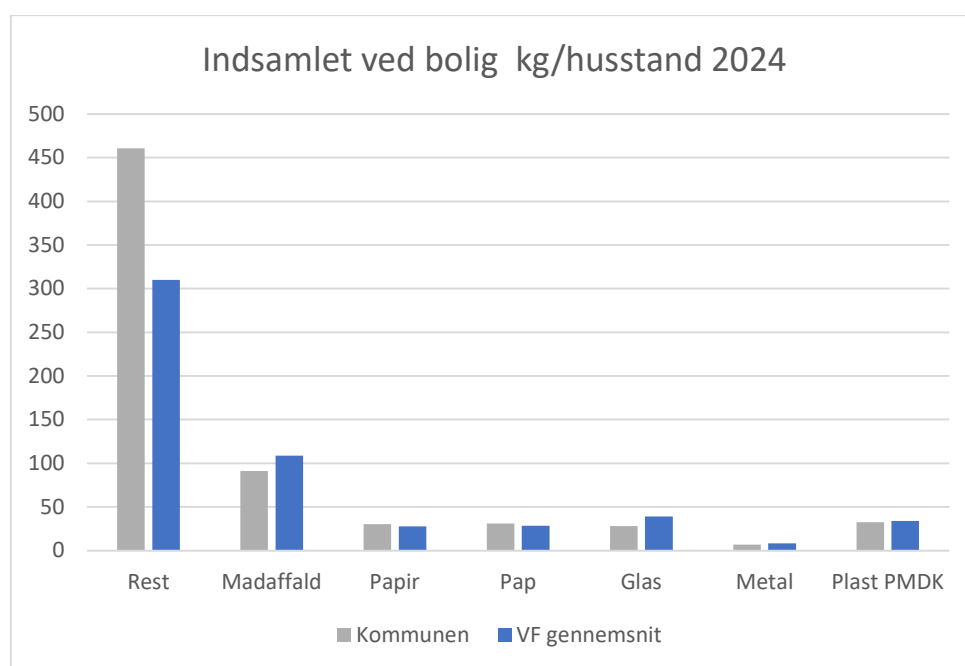
Selvom det samlede affaldsmængde pr. husstand pr. år er lav i Ishøj Kommune, så afslører data at affaldet fordeler sig uhensigtsmæssigt.

I 2024 er der indsamlet 416 kg restaffald pr. husstand i Ishøj Kommune, mens gennemsnittet for Vestforbrændings ejerkommuner er 310 kg restaffald pr. husstand. Der indsamles således 34 % mere restaffald pr. husstand i Ishøj Kommune end gennemsnittet for Vestforbrændings ejerkommuner.

I 2024 er der indsamlet 91 kg madaffald pr. husstand i Ishøj Kommune, mens gennemsnittet for Vestforbrændings ejerkommuner er 109 kg madaffald pr. husstand. Der indsamles således 17 % mindre madaffald pr. husstand i Ishøj Kommune end gennemsnittet for ejerkommuner.

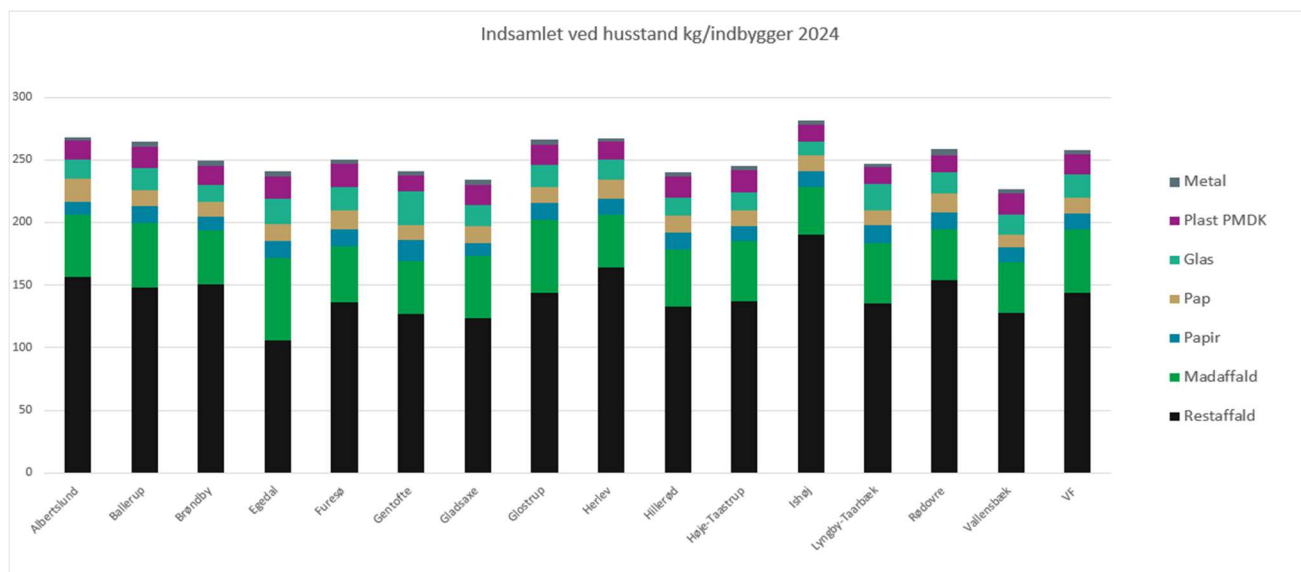
Mængderne af papir, glas, metal og plast ligger tættere på gennemsnittet for Vestforbrændings ejerkommuner.

Mængden af haveaffald pr. husstand ligger langt under gennemsnittet, hvilket blandt andet skyldes, at andelen af etageboliger er højere i Ishøj Kommune end gennemsnittet af Vestforbrændings ejerkommuner.

Figur 8. Indsamlede affaldsmængder fra husstande i Ishøj Kommune.

Ishøj Kommunes husstandsstørrelse ligger en smule over gennemsnittet for Vestforbrændings kommuner. Husstandsstørrelsen er i gennemsnit 2,42 indbyggere pr. husstand i Ishøj, mens gennemsnittet for Vestforbrændings Kommuner ligger på 2,15 indbyggere pr. husstand. Den gennemsnitlige større husstand kan dog ikke forklare afvigelserne i affaldsmængderne. Opgøres de indsamlede affaldsmængder pr. indbygger i stedet for pr. husstand, ses således det samme billede, som beskrevet ovenfor. Hvad baggrunden er herfor, er noget af det, som kortlægningen af affaldsløsninger, som del af affaldsplanen, vil skulle se ind i, som beskrives i det følgende.

Figur 9. Indsamlet affald pr. indbygger i Vestforbrændings ejerkommuner.
Kommuner med en høj andel af sommerhuse er udeladt, da der ikke er indbyggere tilknyttet et sommerhus.

3. Sortering i fælles bebyggelser/formidlings- og nudgingaktiviteter

Bedre sortering i fællesbebyggelser er en indsats i Ishøj Kommunes tillæg til affaldsplan 2019-2030. Indsatsen er tæt forbundet med affaldsplanens fokus på formidlings- og nudgingaktiviteter. De to indsatser er derfor beskrevet samlet her. Målet er at øge den indsamlede mængde til genanvendelse og nedbringe mængden af affald til forbrænding.

Indsatsen er tilrettelagt i to faser:

Fase 1

Første fase handler om at kortlægge og identificere bebyggelser med de største forbedringspotentialer. Her undersøges den nuværende affaldsløsning, dvs. kapacitet samt placering og indretning af affaldsøer mv.

Ishøj Kommunes mængde af affald til forbrænding ligger over gennemsnittet. I fase 1 undersøges derfor også, hvilke bebyggelser der har de største mængder affald til forbrænding. Der udtages prøver (læs) af affaldet, som analyseres for fejlsortering.

Fase 1 gennemføres i 2025.

Fase 2

Anden fase handler om at tilrettelægge affaldsløsninger mere effektivt samt gennemføre formidlings- og nudgingaktiviteter i de udpegede bebyggelser. I dialog med bolig- eller grundejerforening tilpasses beholdere og deres placering. Derudover forbedres mærkater, skiltning m.v.

Indsatsen omfatter også kommunikation og information til både beboere og ejendomsfunktionærer. Erfaringer fra Vestforbrændings SOS-projekt (se afsnit 9) om affaldssortering i etageboliger vil blive inddraget.

Fase 2 gennemføres i 2026.

Madspande og sorteringsvejledninger

De grønne madspande blev oprindeligt leveret til alle husstande i forbindelse med udrulningen af madaffaldssortering og leveres i dag kun til nybyggeri. Fremadrettet vil madspande kunne bestilles af boligselskaber eller fx af nyindflyttere mv.

Den trykte sorteringsguide (flersidet) blev senest udleveret i forbindelse med udrulning af sortering af tekstilaffald og udleveres i dag kun til nybyggeri. Fremadrettet vil en ny, kortfattet pixi-sorteringsguide, med fokus på letforståelige piktogrammer, blive taget i brug. Guiden er på én side og kan fx hænges op på indersiden af et køkkenskab. Pixi-guiden er under udarbejdelse og forventes i første omgang udrullet i Vejleåparken for efterfølgende at blive tilbudt andre steder, hvor den kan bidrage til bedre sortering.

Eksempler på aktiviteter i indsatsen:

- Dialog med viceværter om bedre indretning af affaldsgårde
- Dialog med viceværter om nem adgang til madposer
- Tilpasning af beholderkapacitet
- Levering af grønne madspande
- Levering af pixi-sorteringsguide
- Nye, forbedrede mærkater på affaldsbeholdere med fokus på ikke-skriftlig kommunikation.
- Nye skilte til affaldsgårde

4. Storskrald

Udvikling af storskraldsordningen er en indsats i Ishøj Kommunes tillæg til affaldsplan 2019-2030. Målet med indsatsen er at øge genanvendelsen, genbrug og nedbringe mængde af affald til forbrænding. Indsatsen er en fortsættelse fra tidligere år.

Der er gennemført en analyse af storskrald fra haveboliger. Analysen viste, at storskraldet indeholder store mængder genanvendeligt og genbrugeligt affald.

Figur 10. Foto fra Econets analyse af storskrald i Ishøj Kommune. Foto er taget af Econet på en indsamlingsrute af storskrald fra haveboliger.

Der blev i oktober 2024 holdt workshop med Grønt Råds affaldsgruppe, hvor deres ønsker og idéer til storskraldsordningen blev afdækket.

Der blev i marts 2025 afholdt temamøde med Ressourceindsamling og de øvrige ejerkommuner af Indsamling på Tværs (IPT) om en ny storskraldsordning. Der er fordele ved at have fælles løsninger på tværs af kommunerne, særligt hvis der skal indkøbes nyt materiel eller eksisterende materiel skal indrettes anderledes.

I 2025 arbejdes videre på at fastlægge en ny ordning for indsamling af storskrald. I primo 2026 forventes fremlagt forslag til en ny storskraldsordning, som del af et opdateret affaldsregulativ.

5. Vejleåparken

I forbindelse med etableringen af nye affaldsøer i Vejleåparken har Vestforbrænding i samarbejde AAB gennemført en række kommunikations- og formidlingsaktiviteter med fokus på affaldssortering.

- Kommunikationsmaterialer og opstartspakke
- Udlevering af startpakke med introduktionsbrev, grønne madspande og sorteringsguide
- Uddeling af sorteringsnet til beboere
- Invitation til åbningsarrangement
- Affaldsquiz til brug ved arrangementer

- Åbningsarrangement – pop-up ved affaldsøerne
- Vestforbrænding på hjul besøgte Vejleåparken og inviterede beboerne til en hyggelig eftermiddag med fokus på affaldssortering. Programmet bød bl.a. på aktiviteter og information til både børn og voksne
- Afholdt rundvisning på Vestforbrænding for beboerne som opfølgende aktivitet

Trods indsatsen er der fortsat udfordringer med korrekt håndtering af affald i Vejleåparken. Indsatsen fortsætter derfor i et tæt samarbejde mellem AAB og Vestforbrænding.

6. Formidling til børn og unge

Formidling til børn og unge om affald og ressourcer er en aktivitet i Ishøj Kommunes affaldsplan 2019-2030, aktivitet 13.1. Målet er at skolerne i højere grad skal benytte de eksisterende undervisningstilbud i Vestforbrændings formidlingscenter.

Tidligere års indsats om et styrket samarbejde med skolerne i Ishøj har betydet, at flere benytter formidlingscentrets undervisningstilbud. I 2024 har indsatsen har resulteret i 32 besøg med 710 elever. Besøgene kom fra Gildbro skolen, Ishøj Skole, Vejlebro skolen, Strandgårdsskolen og Vibeholmskolen. Dermed har alle kommunens skoler benyttet Formidlingscentrets undervisningstilbud. Det styrkede samarbejde mellem skolerne, Ishøj Kommune og Vestforbrændings Formidlingscenter fortsætter.

Figur 11: Antal besøgende fra Ishøj Kommune i Vestforbrændings Formidlingscenter i 2022- 2024.

7. Genbrug

Definition fra affaldsbekendtgørelsen

Genbrug: Enhver operation, hvor produkter eller komponenter, der ikke er affald, bruges igen til samme formål, som de var udformet til.

Genanvendelse: Enhver nyttiggørelsesoperation, hvor affaldsmaterialer omforarbejdes til produkter, materialer eller stoffer, hvad enten de bruges til det oprindelige formål eller til andre formål.

Vestforbrænding arbejder målrettet på at øge mængden af affald, der går til genbrug i ejerkommunerne. I 2024 blev der i fællesskab indsamlet 7.500 ton til genbrug, og målsætningen for 2025 er at øge denne mængde til 10.000 ton. Den langsigtede ambition er, at ejerkommunerne i 2030 samlet når 30.000 ton til genbrug, svarende til cirka 5 % af den samlede affaldsmængde.

For at understøtte denne udvikling åbnede Vestforbrænding ved udgangen af 2024 det første genbrugscenter på Industrigrenen 19 i Ishøj. Her samles de genbrugelige materialer, som frasorteres på genbrugsstationerne, hvorefter de afsættes til både velgørende organisationer og kommercielle partnere.

I dag bidrager ti genbrugsstationer – herunder Brøndby Genbrugsstation – med indsamling af fire byggefraktioner: toiletter, natursten, fliser og brosten, som leveres til genbrugscenteret. Der arbejdes samtidig på at inddrage de resterende genbrugsstationer i indsamlingen.

Derudover har otte genbrugsstationer i samarbejde med Vestforbrænding igangsat et pilotprojekt, hvor både mindre og større indbo indsamles til genbrugscenteret. Genstandene doneres efterfølgende til 14 velgørende organisationer, kommunale institutioner og andre ikke-kommercielle aktører. Allerede efter blot seks måneders forsøgsdrift viser projektet et betydeligt potentiale – både for øget genbrug og for støtte til sociale indsatser i kommunerne.

De foreløbige erfaringer viser, at en opskalering af indsamlingen, kombineret med ensartet sortering på tværs af kommunegrænserne, skaber større og mere homogene materialemængder. Det giver bedre afsætningsmuligheder og muliggør, at langt flere produkter kan tages ud af affaldsstrømmen og genanvendes – til gavn for både miljøet og samfundet.

Aktiviteten er finansieret af kommunernes takster til Vestforbrændings fællesordning for genbrugsstationer.

8. Tekstilaffald

Tekstilaffald

Tekstilaffald er en af de ti lovpligtige affaldsfraktioner, som skal indsamles ved husstationen.

Ishøj Kommune har indsamlet tekstilaffald ved husstanden siden maj 2024.

Vestforbrænding indgik i maj 2025 to nye kontrakter om behandling af tekstilaffald.

Markedet for afsætning af tekstiler til både genbrug og genanvendelse er under pres – blandt andet på grund af overmætning og manglende efterspørgsel. Det har derfor været nødvendigt at undersøge markedet ekstra grundigt og justere en række krav for at imødekomme udfordringerne.

Eksempelvis er kontraktperioden forkortet fra fire til to år, og muligheden for at opsiges kontrakten med seks måneders varsel gælder for begge parter. Dette blev taget godt imod i markedet, og der blev afgivet to tilbud – fra henholdsvis Remondis og Ragn-Sells – som hver især vandt én af de to delaftaler.

Sideløbende med udbudsarbejdet har Vestforbrænding undersøgt, hvordan potentialet for genanvendelse af tekstilaffald kan forbedres på længere sigt. Et forsøg er igangsat i samarbejde med Gentofte Kommune og City Container, hvor der fokuseres på indsamlingsbilen og dens betydning for tekstilernes kvalitet ved aflæsning.

Der føres også løbende dialog med relevante aktører – for eksempel Erhvervshus Hovedstaden om deres ”Closing Loops”-projekt, hvor virksomheder med fokus på cirkulære løsninger deltager. Her ses et potentiale i at give udvalgte virksomheder adgang til tekstiler fra Vestforbrændings indsamling som et forsøg, for at afklare, om de kan bidrage til at finde bedre afsætningskanaler for fraktionen.

Vestforbrænding følger udviklingen i markedet og lovgivningen om tekstilaffald tæt. En af de væsentligste ting, der holdes øje med, er arbejdet med et udvidet producentansvar på EU-niveau, som forventes afsluttet i 2028.

9. Vestforbrændings SOS-projekt

Hvordan kan vi forbedre affaldssorteringen i etageboliger? Det spørgsmål undersøger Vestforbrænding i projektet *Sammen om skraldet* (SOS), som er et ambitiøst 2-årigt projekt, der ved hjælp af data fra sensorteknologi, adfærdsfokus og nudging skal reducere restaffaldsmængderne med 20 % i seks etageboligområder med i alt 1.500 husstande. Projektet er iværksat af Vestforbrænding i samarbejde med Ballerup, Egedal, Gladsaxe og Herlev Kommune.

Selvom SOS-projektet først afsluttes i december 2025, har det allerede opnået flere gode resultater og værdifulde indsigter:

1. **”Hvis du beder om restaffald, så får du restaffald.”** Beholderkapaciteter til restaffald er overdimensionerede, og data viser, at det faktisk giver større mængder restaffald.
2. **Vores vaner ændrer sig - det skal dimensioneringen også.** Beholdere til pap og plast er ofte underdimensionerede. Det generelle forbrug og online shopping giver større mængder, så tilpas beholderkapacitet og tømninger til dette. Samtidig udfases trykte aviser og blade og vores vaner bliver digitale, hvilket gør, at beholdere til papir kan være overdimensionerede.
3. **Størst sorteringspotentiale i store boligområder:** I boligområder med +250 husstande er der ofte fejl i dimensioneringen af affaldsbeholdere. Ved blot at tilpasse beholderkapaciteter og tømme frekvenser har områderne reduceret restaffald med over 20 % og tilsvarende øge mængderne af genanvendeligt affald, hvilket bl.a. har betydet årlige besparelser på op imod 50.000-75.000 kr. i renovationsgebyrer i de enkelte selskaber.

4. **Sørg for affaldssortering til alle 10 fraktioner ved alle affaldsrum.** Data viser, at sorteringsgraden falder med 1 % per ekstra meters afstand mellem beholdere til restaffald og genanvendeligt affald.

Endvidere viser projektet, at der skal være styr på beholderdimensionering og skiltning i affaldsrummene, før andre nudging- og kommunikationstiltag såsom beboerevents, konkurrencer, indendørsløsninger, mv., kan iværksættes med reel værdi.

10. Ny affaldsplan

Hvad siger reglerne

Kommunerne skal udarbejde en 12-årig affaldsplan, som skal revideres hvert sjette år.

Den skal være detaljeret for de første seks år og overordnet for den resterende del af planperioden.

Miljøministeriet skal udarbejde en 12-årig national affaldsplan, som skal revideres hvert sjette år.

En af Vestforbrændings mangeårige opgaver er at varetage udarbejdelsen af et fælles affaldsplanparadigme til kommunerne, som de kan benytte i arbejdet med deres egne kommunale affaldsplaner.

Det lovgivningsmæssige grundlag for de kommunale affaldsplaner er, at planerne skal udarbejdes med udgangspunkt i den nationale affaldsplan og ikke må stride imod denne. Den seneste nationale affaldsplan – *Handlingsplan for cirkulær økonomi: National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032* – blev offentliggjort i juli 2021.

Ifølge den viden, Vestforbrænding har på nuværende tidspunkt, er Miljøstyrelsen i gang med at udarbejde den næste nationale affaldsplan. Denne forventes sendt i høring i anden halvdel af 2026 og vedtaget i første halvdel af 2027.

Vestforbrænding er samtidig i gang med at udarbejde næste generation af affaldsplanparadigmet. Arbejdet sker i samarbejde med kommunerne. Planen er, at *Affaldsplan 2026-2037* ligger færdig medio 2026 – altså før den nye nationale affaldsplan. Dette er muligt, da Miljøstyrelsen forventes løbende at melde de væsentligste elementer og krav i den kommende nationale plan ud.

11. Aktiviteter i året der er gået

Nedenfor ses en oversigt over udvalgte aktiviteter, som blev gennemført i 2024 og 1. halvår 2025.

	Aktivitet (udvalgte)	Hvad er der sket	Status
1.	Ændring af haveboligernes mad- og restaffald til tømning hver 2. uge (ugetømning om sommeren) i stedet for hver uge.	Ændringen blev vedtaget af Ishøj Byråd i forbindelse med budget 2025. Ændringen skyldes, at langt de fleste husstande ikke fylder den todelte beholder på en uge. Ændringen har medført en besparelse af udgifter og mindre tung trafik på villavejene. Ændringen er overordnet taget godt imod, dog har der været enkelte udfordringer for beboere i Strandgårdsparken, som benytter stativ med sæk fremfor todelte beholdere. Disse er delvist løst i samarbejde med Strandgårdsparkens bestyrelse. Der arbejdes dog fortsat på en bedre affaldsløsning i Strandgårdsparken.	Afsluttet
2.	Ændring af haveboligernes glas- og metalaffald fra hver 8. uge til hver 10. uge.	Ændringen blev vedtaget af Ishøj Byråd i forbindelse med budget 2025. Ændringen skyldes, at langt de fleste husstande ikke fylder den todelte beholder på otte uger. Ændringen har medført en besparelse af udgifter og mindre tung trafik på villavejene. Ændringen er gennemført uproblematisk.	Afsluttet
3.	Ny ordning for indsamling af tekstilaffald	En ny ordning for indsamling af tekstilaffald blev udrullet i foråret 2024. Udrulning af ordningen skete som planlagt og uden problemer. Tekstilaffald er den sidste af de ti lovpligtige affaldsfraktioner, som skal indsamles ved husstanden.	Afsluttet

		Der arbejdes på en bedre afsætning og udnyttelse af tekstilaffald. (Se afsnit 8)	
4.	Ny affaldsløsning til sorteret affald i Vejleåparken	Der er etableret nedgravede beholdere i Vejleåparken til sorteret affald. De nedgravede beholdere åbnede i november 2024.	Afsluttet
5.	Særlig indsats om bedre sortering i Vejleåparken	I forlængelse af etablering af nedgravede beholdere til sortering i Vejleåparken er der gennemført en særlig indsats for at få affaldssortering til at fungere. (Se afsnit 5)	Igangværende
6.	Ny affaldsløsning i Gadekæret	Affaldssortering i Gadekæret har ikke været tilstrækkelig. Derudover varslede Ressourceindsamling, at stierne var i en sådan stand, at de ikke levede op til kravene for renovationsmedarbejdernes arbejdsmiljø. Alle stativer ved boligerne til mad- og restaffald er derfor fjernet. Mad- og restaffald indsamles nu i fællesbeholdere på affaldsøer. Gadekæret ønsker at etablere nedgravede beholdere og er i gang med at projektere en ny affaldsløsning for bebyggelsen. Ansøgning til kommunen om nedgravede beholdere forventes i 2026.	Afsluttet
7.	Udvikling af storskraldsordningen	Indsatsen om bedre sortering af storskrald er fortsat fra sidste år. Et forslag til ændring forventes at foreligge primo 2026. (Se afsnit 4)	Igangværende

Aktiviteter fra Affaldsplan 2019-2030			
8.	Gennemføre en kampagne, event, undersøgelse, konkurrence eller lignende om madaffald (AP 1.1 fællesaktivitet)	I samarbejde med ejendomsfunktionærer og beboere er der gennemført en række indsatser for at fremme sortering af madaffald. Indsatserne har ikke gennemført i boligområder i Ishøj Kommune. Erfaringer fra projektet vil blive brugt i forbindelse med Ishøj Kommunes indsatser i tillæg til affaldsplan 2025-2026. • Undervisning af ejendomsfunktionærer: Deltagelsen var høj og især udbyttet af sparring med andre ejendomsfunktionærer blev fremhævet. • Udendørs og indendørs arrangementer: Beboere fik gratis sorteringsgrej, og arrangementerne blev vurderet som en stor succes. • Madaffald: Med madaffaldsspande, holdere, let tilgængelige poser og et inspirationskatalog er det blevet nemmere for beboerne at sortere korrekt. • Sorteringspakke: To boligafdelinger har implementeret en ny indflytterrutine, hvor nye beboere får sorteringspakke og introduktion. Det giver en god start. Indsigter og anbefalinger: - Der er en klar sammenhæng mellem udlevering af sorteringsgrej og øget sortering. - Holdere har stor effekt – men passer ikke i alle skabe. - Udendørs arrangementer og posedispensere virker bedst.	Afsluttet

		- Ejendomsfunktionærernes rolle og indflytterrutiner er meget vigtige, fordi de skaber relation og kontinuitet i sorteringsindsatsen. - Enkle rutiner og støtte fra kommunen gør en stor forskel.	
9.	Tekstilaffald - løbende afdække afsætnings- og behandlingsmuligheder (AP 4.2)	Tekstilaffald er en forholdsvis ny affaldsfraktion. Markedet er stadig umodent og derfor har Vestforbrænding har iværksat tiltag, som skal bidrage til en bedre udnyttelse af tekstilaffald i samarbejde med aktører på markedet. (se afsnit 8)	Afsluttet
10.	Gennemføre forsøg med praktisk anvendelse af ny teknologi (AP 9.2 fællesaktivitet)	Det kan være vanskeligt at se forskel på plast og PVC. Derfor har Vestforbrænding i samarbejde med ARIS Robotics gennemført forsøg med kunstig intelligens til sortering af hård plast og hård PVC, som hjælp til borgernes sortering på genbrugsstationen. Borgerne kunne vha. kamera scanne deres affald og blive vejledt om korrekt sortering. Forsøget viste, at sorteringen blev forbedret. Forsøget viste dog også, at teknologien på nuværende tidspunkt ikke er til at udbrede metoden på genbrugsstationerne.	Afsluttet

11.	Materialer til brug ved tilsyn med fokus på øget genbrug og cirkulær økonomi (AP 12.1 fællesaktivitet)	Det styrkede affaldstilsyn, som trådte i kraft pr. 1. januar 2025, er en national indsats med det overordnede formål at sikre bedre overholdelse af affaldsreglerne på tværs af virksomheder i Danmark. I projektet er udarbejdet en procedurebeskrivelse til tilsynsmedarbejderen, der inddeler tilsynet i 7 praksisnære trin. I procedurebeskrivelsen findes også skabeloner til hjælp for tilsynsmedarbejderen; herunder for eksempel tilsynsrapport og tjekliste.	Afsluttet
12.	Udvikle et formaliseret samarbejde mellem forvaltning, kommunens institutioner og Vestforbrændings Formidlingscenter (AP 13.1)	Målet er, at skolerne i Ishøj Kommune i højere grad benytter formidlingscentrets undervisningstilbud. (Se afsnit 6)	Løbende

Tabel 2. Udvalgte aktiviteter for affaldsområdet i 2024-2025.

12. Handleplan 2025-2026

I januar 2025 vedtog Ishøj Byråd en forlængelse af affaldsplanen for 2025-2026. Planen indeholder fire indsatser samt fællesaktiviteter, der gennemføres af Vestforbrænding sammen med ejerkommuner.

Nedenfor ses en oversigt over udvalgte aktiviteter samt aktiviteter i tillæg til affaldsplan i 2025 og 2026.

	Aktivitet	Hvad sker der
1.	Pixi sorteringsguide	Der udarbejdes en ny kortfattet sorteringsguide i et pixiformat. Denne skal være egnet til at hænge fx på indersiden af et køkkenskab og give et hurtigt overblik over husholdningens affaldssortering. (Se afsnit 3)
2.	Genbrug af stativer fra Gadekæret	Gadekærets stativer til mad- og restaffald benyttes ikke længere og er derfor afhentet. Stativerne er for gode til at bortskaffe som affald, og skal derfor genbruges til et andet formål. Stativerne vil blive givet til borgere som kan bruge dem til fx opbevaring af pantflasker eller en papirsæk til haveaffald (man sætter selv sækken frem til afhentning). Nogle af stativerne vil blive afsat til opstilling i grønne områder. Hvis der er flere stativer til overs, vil de blive givet væk til andre kommuners driftsafdelinger. Udlovning af stativer forventes i august 2025 og vil blive annonceret på Facebook og hjemmeside.
3.	Ændring af regulativer som følge af nye regler	Ændrede regler om kommunerne klassificering og anvisningsret medfører at såvel regulativ for husholdningsaffald og regulativ for erhvervsaffald skal revideres. De reviderede regulativer vil blive fremlagt til politisk behandling i 2026.
<i>Aktiviteter fra Affaldsplan 2019-2030 med tillæg</i>		
4.	Sortering i fælles bebyggelser, herunder kortlægning og tjek af affaldsløsninger (AP 1 i tillæg til affaldsplan, 2025-2026) Fase 1	I 2. halvår 2025 gennemføres kortlægning af affaldsløsninger i bebyggelser med fælles sortering. Kortlægningen skal identificere bebyggelser med de største forbedringspotentialer. I 2. halvår 2025 gennemføres sorteringsanalyser af forbrændingseget affald fra fælles bebyggelser med henblik på at undersøge fejlsorteringer i affaldet. (Se afsnit 3)

5.	Sortering i fælles bebyggelser, herunder kortlægning og tjek af affaldsløsninger (AP 1 i tillæg til affaldsplan, 2025-2026) Fase 2	I 2026 iværksættes udrulning af afløsninger, som skal forbedre sortering i de fælles bebyggelser baseret på resultaterne fra fase 1. (Se afsnit 3)	
6.	Formidlings- og nudgingaktiviteter (AP 3 i tillæg til affaldsplan 2025-26)	Der gennemføres en række af aktiviteter til forbedret sortering. Resultater fra Vestforbrændings SOS-projekt inddrages. Eksempler på aktiviteter er: • Udlevering af pixi-sorteringsguide ved efterspørgsel fx nyindflyttere • Mulighed for bestilling af madspande (i dag skal borgere selv købe madspande) • Nye forbedrede mærkater på affaldsbeholdere • Nye skilte til affaldsgårde • Dialog med viceværter om bedre indretning af affaldsgårde mv. • Kommunikationsindsats på baggrund af erfaringer fra kortlægning og SOS-projektet (Se afsnit 3)	

7.	Udvikling af storskraldsordningen (AP 2 i tillæg til affaldsplan 2025-2026)	Indsatsen om bedre sortering af storskrald fortsættes. Der afholdes temamøde med Ressourceindsamling og de øvrige ejerkommuner i 3. kvartal 2025. I fællesskab vil der blive udarbejdet et oplæg til en ny storskraldsordning med øje for bedre sortering og indsamling af ting til genbrug. Den nye storskraldsordning suppleres med en kommunikationsindsats. Grønt Råds anbefalinger og ønsker indgår i udviklingsarbejdet. Nyt opdateret affaldsregulativ inkl. den nye ordning forventes at blive fremlagt til politisk behandling i 1. kvartal 2026. (Se afsnit 4)
8.	Formidling og sortering med fokus på børn og unge (AP 4 i tillæg til affaldsplan 2025-2026)	Der er i en årrække affaldssorteret på de kommunale institutioner. Nu er tiden inde til at servicetjek. Det indebærer en gennemgang af institutionens affaldsløsning for at optimere og forbedre. Der bliver desuden også gennemført en kommunikationsindsats, som skal gavne både elever, lærere, pædagoger og servicepersonalet. Erfaringer fra den igangværende fællesaktivitet om kommunale institutioner vil blive brugt (se pkt. 10 nedenfor).
9.	Affaldsforebyggelse (fælles affaldsplansaktivitet – AP 5 i tillæg til affaldsplan, 2025)	Projektet vil undersøge om storskrald (kasseret indbo) fra et plejecenter kan genbruges. Projektet fokuserer på lokal genbrug, så først og fremmest stilles genbrugseffekter til rådighed for beboere og deres pårørende. Dette affaldsplaninitiativ skal sikre, at mere indbo bliver genbrugt. I projektet undersøger vi, hvordan vi med enkle greb kan få flere beboere i ældreboligmiljøer til at aflevere deres indbo til direkte genbrug i stedet for at smide det ud. Projektgruppen består af Albertslund, Gentofte, Gladsaxe og Vallensbæk Kommune. Lys i genbrugspæren – inventar får nyt liv Plejecenteret Strandlund i Gentofte er den konkrete case, som danner grundlag for projektet. Beboere får

		mulighed for at aflevere og hente brugbare ting som lamper, stole og gardiner i en særlig genbrugscontainer. I projektet skal det gøres let og motiverende at vælge genbrug – både som giver og modtager. Det inventar, der ikke bliver afhentet lokalt, vil i stedet blive kørt videre til Vestforbrændings genbrugslager i Ishøj. Målet er at mindske affaldsmængderne og styrke de lokale fællesskaber. Næste skridt i affaldsforebyggelsen Projektet følges tæt op for at observere beboernes adfærd og vurdere, hvor meget indbo der bliver genbrugt. Erfaringerne fra projektet vil til sidst i projektforløbet blive afrapporteret til kommunerne.
10.	Potentialer i de 10 fraktioner (fælles affaldsplansaktivitet – AP 6 i tillæg til affaldsplan, 2025)	Dette affaldsplaninitiativ undersøger potentialet for at øge genanvendelsesprocenten for de 10 affaldsfraktioner i kommunale institutioner. Projektgruppen består af Albertslund, Gladsaxe, Høje Taastrup og Lyngby-Taarbæk Kommune. Fra analyser til potentialer og indsatsområder Formålet med projektet er at give et mere præcist billede af, hvor effektiv sorteringen i kommunale institutioner er i dag, og hvor der er potentiale for forbedringer. Projektet består dels i at indsamle og analysere eksisterende data fra udvalgte institutioner, og dels i at granske allerede udarbejdede rapporter, undersøgelser og sorteringsanalyser på området. På den baggrund vil projektet afsøge potentialet og skærpede indsatsområder for en øget genanvendelse i de kommunale institutioner. Kommunale data gør en forskel – del gerne Vestforbrænding er i gang med at indsamle datamateriale, men har allerede fået værdifuldt input fra Gentofte Kommune, som bl.a. har vejedata på alt affald i deres kommunale institutioner og tilbage i 2023 har fået foretaget en sorteringsanalyse af restaffald i de kommunale institutioner.

Tabel 3. Handleplan for affaldsområdet i 2025-2026.

13. Konkurrenceudsættelse af forbrændingsegned affald

Hvad siger reglerne

Folketinget vedtog med lovændring i juni 2023, at kommuner skal udbyde behandling af forbrændingsegned affald, der ikke er farligt affald, og som er omfattet af en kommunal indsamlingsordning.

Kommunerne skal senest den 1. juli 2025 have indgået kontrakt om behandlingen.

De nye krav om udbud er en konsekvens af den politiske aftale *"Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi"* om begrænsning af forbrændingskapaciteten i Danmark.

Kommunerne er efter Miljøbeskyttelsesloven forpligtede til at konkurrenceudsætte behandling af det forbrændingsegne affald. Vestforbrænding har på den baggrund udbudt behandlingen det indsamlede forbrændingsegne affald på vegne af 18 ejerkommuner.

Processen har været fulgt af et advisory board bestående af direktører og chefer fra ni ejerkommuner og forsyningsselskaber. Boardet gav input under udbudsprocessen og har afholdt tre møder. Ishøj Kommune var repræsenteret i Advisory Boardet.

Vestforbrænding modtog tilbud fra ARC og VF Affaldsenergi ApS på alle de udbudte mængder. Desuden bød ARGO på to af de otte delmængder. Det er I/S Vestforbrændings eget forbrændingsanlæg, VF Affaldsenergi ApS, der vandt udbuddet. Det medfører bl.a., at kommunernes nuværende logistik omkring transport efter indsamling kan opretholdes. Aftalen løber fra 1. juli 2025 og to år frem med mulighed for to gange et års forlængelse.

14. Udvidet producentansvar for emballageaffald

Den 30. december 2024 blev der vedtaget en emballagebekendtgørelse og en ændring af miljøbeskyttelsesloven, som implementerer det udvidede producentansvar på emballage. Med producentansvaret får producenterne også ansvaret for emballagen, når den er blevet til affald med virkning fra den 1. oktober 2025. Emballageproducenterne er pålagt at melde sig ind i en kollektiv ordning, der på deres vegne skal løfte opgaven. Ved brug af graderet betaling afhængig af emballagens miljøbelastning er det hensigten, at producenterne over tid motiveres til at udvikle emballager, der holder længere, vejer mindre og er bedre egnet til bl.a. genbrug og genanvendelse.

Det er stadig kommunernes ansvar at indsamle emballageaffaldet i de nuværende systemer, men producenterne skal finansiere kommunernes indsamling via et emballagegebyr. Da ikke alt det indsamlede affald er emballageaffald, har bekendtgørelsen en række fordelingsnøgler, der fastsætter andelen af

emballage i de forskellige affaldsfraktioner, som skal anvendes ved beregning af emballagegebyrerne. Kommunerne skal første gang offentliggøre emballagegebyrer for perioden oktober-december 2025 inden den 1. maj 2025. Fremadrettet vil emballagegebyrerne blive vedtaget i forbindelse med det almindelige budget og de øvrige gebyrer for det følgende år.

Ishøj Kommunes emballagegebyrer for 3. kvartal 2025 blev vedtaget af Ishøj Byråd den 25. marts 2025. Emballagegebyrer for 2026 fremlægges til politisk behandling i forbindelse med budget 2026.

15. Kommende krav og forandringer på affaldsområdet

- Faste gebyrprincipper og prisloft

Med henblik på at gøre kommunernes gebyrer mere gennemsigtige og sammenlignelige lægger en politisk aftale fra 2022 op til, at der kommer bindende retningslinjer for beregning af gebyrerne. Forsyningstilsynet er blevet bedt om at komme med forslag til, hvor og hvordan et prisloft på gebyrerne kan udmøntes.

Forsyningstilsynet har udsendt en "Analyse af overordnede modeller for prislofter" i høring i juni 2025. På baggrund af analysen forventes det, at der politisk træffes beslutning om, hvilken model der skal arbejdes videre med. Et prisloft forventes tidligst at have virkning i 2027.

- Ny aftale om behandling af batterier

Med implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1542 om batterier og affaldsbatterier har BatteriRetur, KL og Cirkulær været i dialog om en fælles kommunal aftale om indsamling af batterier fra husstande.

En ny aftale skal træde i kraft 1. januar 2026 og skal dække de omkostninger kommunerne har til behandling og indsamling af batterier.

Det forventes at en ny aftale vil være på plads i efteråret 2025.

- Selskabsgørelse af kommunale affaldsydelser

I forlængelse af "Klimaplanen" blev der d. 30. august 2022 indgået en supplerende politisk aftale om krav om selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser. Aftalen indebærer, at myndighedsopgaver og driftsopgaver skal adskilles ved at indsamling, udbud, administration, kundeforholdet til borgerne mm. placeres i et kommunalt ejet momspligtigt driftsselskab. Det vides ikke, hvornår der kommer et lovforslag, eller hvornår kravet om selskabsgørelse skal være implementeret. Senest har Klima-, Energi- og Forsyningsminister Lars Aagaard i et brev til partierne bag aftalen om selskabsgørelse oplyst, at lovarbejdet er blevet forsinket grundet betydelig usikkerhed om moms på renovationsydelser og at ministeriet fortsat arbejder på mulige løsninger.